

מתחילים מחדש

הרב יוני לביא - מראשי ארגון ההלים,
מרבני ברקאי ורב מוקד חברים מקשיבים
מחובר/ת

חזרה! לפני 6-10

בראש השנה עורכים סעודה חגיגית ועושים בה כל מיני 'סימנים' טובים. למשל, אוכלים ראש של דג לסימן ש'נהיה לראש ולא לזנב', כלומר, נהיה מובילים ומנהיגים ולא נגררים ומשפיעים. או תפוח בדבש לסימן שתהיה שנה מתוקה, ורמון שיירבו הזכויות שלנו כמו הנרעוים הרבים שיש ברמון.

ראש השנה הוא יום אחד, כמו שבת?

לא. שני ימים צמודים של חג. גם בחג ומנעים מלהדליק אור או לנסע, כמו בשבת. אבל יש דבר אחד מבידיל ביניהם: בחג מתר לבשל ולכן, אם רוצים לכבוד סעודת ראש השנה אכל טעים שהוכן עכשו, אפשר להדליק בערב החג גר מיוחד שיידלק הרבה זמן ולהשתמש באש שלו כדי להדליק את הכירים ולבשל בחג אכל טרי לסעודה.

מה לגבי להתקלח?

אם המים במקלחת שלכם חממו על ידי דוד שמש או דוד חשמל עם שעון שבת (תבקש מאבא או אמא שייסבירו לך את ההבדל ביניהם) - מתר להתקלח בהם בחג במים חמים.

אוף. קייתי שיהיה לי תרוץ טוב להתחמק ממקלחת 😊. לא משנה, אני כבר אחשב על תרוץ אחר. ואם כבר מדברים על מים - זה נכון שבראש השנה הולכים לנהר דגים לעשות 'שליה'? אני גר בבאר-שבע ואין שום נהר בסביבה.

לא 'שליה' אלא 'תשליה', ואם אין נהר הולכים למקום אחר של מים, כמו ברכה וכדומה. אנו מתפללים שם לה' שישלח על חטאינו ומנערים את הכיסים כאלו אנחנו מרוקנים אותם ונפטרים מכל החטאים.

וואו, זה נשמע מעניין. אני ממש מחכה לראש השנה אבל נראה לי שאחרי יומים שבהם בעקר מתפללים ואוכלים סעודות שמנות, אני אצא מהחג הזה ממש מפצץ...

אז איזה מזל שלמחרת ראש השנה יש יום של צום.

'צום גדליה' כי ביום הזה נהרג גדליה בן אחיקם שהיה המנהיג של היהודים שנותרו בארץ אחרי שנחרב בית המקדש. אחרי מותו של גדליה התפזרו שאר היהודים והארץ נשארה שוממה, ולכן זהו יום עצוב והמבגרים נוהגים לצום בו. אם תרצה שאל את אבא ואמא אם ירשו לך להצטרף לצום לכמה שעות.

בכל אופן, כדאי לנצל היטב את הימים המיוחדים שעוד נותרו עד החג כדי להתכונן אליו, להשתתף באמירת סליחות ולחשב איך אפשר לשפר את המעשים ולהיות טובים יותר בשנה החדשה.

שנה טובה ומתוקה!

הרב יוני. איך מתקנים שופר מקלקל? 🤔

מקלקל? מה קרה לוי?

לאח שלי, מיכאל, היה לפני כמה חודשים בר מצוה. סבא חיים קנה לו במתנה שופר. היום למדנו בכתה על המצוה לתקוע בשופר בראש השנה ועל הקולות המיוחדים שלו: תקיעה, שברים, תרועה, ורציתי מאוד לנסות בעצמי. אז לקחתי את השופר ונשפתי בכל הכוח. יצא ממנו קול מוזר 😊, ממש לא כמו שאמור להיות. כאלו משהו לא עובד שם.

יכול להיות שפשוט נשפתי בו כמו במשורקית?

נכון, איך ידעת?

נחשתי... תראה, ברור שפך זה לא יעבד. יש דרך מיוחדת לתקוע בשופר וצריך גם להתאמן על כך ולחזק את השרירים בשפתיים. אם אבא שלך יודע לתקוע - בקש ממנו שילמד אותך.

ומה הסבה שתוקעים בשופר? נכון שיש לו קול חזק אבל הוא לא כזה נעים. אי אפשר היה למצוא משהו יותר יפה? נגיד, קלרינט. אחותי, אורית, מנגנת בזה ממש מדהים.

בראש השנה אנחנו זוכרים שה' הוא מלך העולם. הוא ברא אותו ומאז ועד היום מנהל אותו בחכמה. תקיעת השופר היא כמו הכרזה חגיגית: 'יחי המלך'.

נוסף לכך, היא גם מזכירה את זכותו של אברהם אבינו הצדיק שקנים את מצות ה' ולקח את בנו ל'עקדת יצחק'. בסוף נאמר לו להקריב איל במקומו, וזכר לכך אנו מכינים שופר מקורן של איל. בראש השנה, היום שבו אנו עומדים לפני ה' למשפט על מעשיו, אנו רוצים להזכיר את הזכות של אברהם ולכן תוקעים בשופר.

ולמה המשפט דוקא ביום הזה?

שאלה מצוינת. חז"ל מגלים לנו שבראש השנה לפני אלפי שנים נברא האדם - האיש הראשון שהיה בעולם. ומאז בכל פעם שמגיע התאריך הזה, צריך לבדק מחדש איך מתנהגים בני האדם והאם מגיע להם לקבל במתנה עוד שנה חדשה.

וואי, משפט זה דבר מפחיד. מה יקרה אם יתברר שעשינו יותר מדי עברות ונקבל עונש חמור? 🤔

למדנו, השופר הוא גם אבא שלנו, כמו שאנו אומרים בתפלה 'אבינו מלכנו', והוא אוהב אותנו ומרחם עלינו. ה' גם למד אותנו שמי שטעה וחסא יכול לתקן ולחזור בתשובה וזה דבר מאוד משמח.

בגלל זה אוכלים בו כל מיני דברים מתוקים וטעימים, כמו תפוח בדבש 🍏 ורמון?